730/05

Den 29. august 2005 blev i sag nr. 64.743:

xxxxxx xxxxxxx
xxxxxxxxxx xxx xxx
xxxx xxxxxxx

mod

Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har en kapitalpension med tilknyttet erhvervsudygtighedsrente og invalidesum i Topdanmark Forsikring A/S, klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist at udbetale invalidesummen med tillæg af renter fra den 8/5 2003 samt standset udbetaling af invaliderente samt bevilling af præmiefritagelse med virkning fra den 1/7 2004.

Selskabet har afvist at udbetale invalidesummen og har standset den midlertidige udbetaling af invaliderente samt den midlertidige bevilling af præmiefritagelse med virkning fra den 1/7 2004 under henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Klageren, der er født i 1970 og er venstrehåndet, ansøgte i april 2001 om forsikringsydelser på grund af gener fra venstre underarm i forbindelse med sit arbejde som skiltemaler.

Til brug for sagens behandling indhentede selskabet diverse lægelige oplysninger fra bl.a. F. Kommune.

Arbejdsskadestyrelsen har ladet en speciallægeerklæring af 13/6 2002 udarbejde af overlæge J.-E.V., der er speciallæge i ortopædisk kirurgi. Af erklæringen fremgår bl.a.:

"**Resume**

32-årig kvinde, der i 1998 begyndte at få tiltagende gener fra venstre underarm i forbindelse med sit arbejde som skiltemaler. Har haft arbejde som sådan i mange år. Da hun er venstrehåndet har hun været nødt til at skrive i akavet stilling med venstre hånd, for ikke at tvære teksten på nyskrevne skilt ud. Arbejdsbelastningen har været monoton, ensartet og ret voldsom.

SH har været igennem et langvarigt behandlingsforløb med flere operative indgreb samt fysioterapi og medicinsk behandling, alt sammen uden effekt. Har endeligt nu måttet opgive sit arbejde som skiltemaler.

Generet af smerter i venstre underarm og håndledsregion. Ved objektiv undersøgelse finder man svær atrofi af underarmens muskulatur på venstre side. Flere grimme ar på dorsalsiden af håndryggen, samt dorsalsiden af underarmen ved albueleddet. Nedsat bevægelighed i håndleddet og nedsat håndtrykskraft.

Der er svær ømhed svarende til epicondylus lateralis humeri på venstre side, ingenting på højre.

Konklusion

Der er god overensstemmelse mellem fremsatte klager og objektive fund. Der synes ikke at være tvivl om, at SH's gener har en klar relation til det monotone og ensartede arbejde hun har udført gentagne gange i sin ansættelse som skiltemaler.

Objektivt er der tegn på atrofi som følge af lidelsen på grund af manglende brug af armen, og der er stadigvæk tydelige tegn på epicondylitis lateralis humeri på venstre side, ingenting på højre og ikke noget på mediale humerus epikondyl.

Der er en umiddelbar tidsmæssig relation til hendes sidste arbejdsperiode, hvor generne startede ca. 4-6 måneder efter hendes genoptagelse af arbejdet som skiltemaler i hendes sidstværende ansættelse.

Der er ingen udsigt til bedring ved yderligere behandlinger."

Klageren deltog fra oktober 2002 i erhvervsafklaring for afdækning af restressourcer med henblik på en løsning af fremtidig erhvervsplacering.

3. 64.743

Af sluterklæring dateret 7/5 2003 fra Revacenter N. fremgår det bl.a.:

"**Afklaringsforløb:**

…

Det opleves, at SH har svært ved at tale om sig selv og den erhvervsmæssige situation, og nødvendigheden af at skifte til andet erhverv. … Der anbefales et forløb ved psykolog eller psykiater for bearbejdelse af mistet erhvervsidentitet. …

SH er flere steder i lægeligt materiale beskrevet til at besidde en kolossal mængde stædighed, idet hun trods smerter i venstre arm har holdt fast i hidtidige erhverv, så længe som det var muligt. Hun ingen ideer der peger i anden uddannelsesmæssig retning. Oplyser at være dårlig boglig minded. Har ingen ønsker om at tage uddannelse ej heller kortere skoleforløb.

Værkstedsudtalelse:

…

SH har ikke været god til selv at tage initiativ til nye arbejdsopgaver, og har i de situationer hvor der ikke har været noget konkret at lave, ikke været selvmotiverende for egen hånd, at opsøge nye arbejdsopgaver.

…

SH har et stort fokus på sin funktionsbegrænsninger, og vil på sigt, profitere af, at se på udviklingsmuligheder i stedet for på begrænsninger.

Forslag til handleplan.

…

Der findes andre lettere tilgængelige jobs, hvor det vil være muligt at arbejde uden brug og belastning af venstre arm, eksempelvis flere konsulent og salgsjob, callcenteropgaver, dekoratørjob og receptionistjob kunne afprøves. Det vurderes, at der er flere opgaver og job, hvor SH kunne udnytte sine personlige og erhvervsmæssige ressourcer.

Konklusion:

Den socialfaglige vurdering peger på, at SH ikke har været motiveret eller kunnet finde initiativ til at blive afklaret eller tage andel i processen for at forblive på arbejdsmarkedet.

SH er vurderet som meget fastlåst i sin erhvervsmæssige situation og opleves blokeret for nye udfordringer eller kortere uddannelsesforløb, der kunne relatere til interessen og relationen til hidtidige beskæftigelse.

Via afklaringsforløbet er det ikke muligt at pege på i hvilket omfang der er resterende erhvervsressourcer. Det ville muligvis have været muligt over et meget længere forløb, idet det opleves som en meget svær proces for SH, at se sig selv omskolet til andet erhverv. Desværre er SH ikke på nuværende tidspunkt interesseret i revalidering. Oplyser at hun aldrig har været boglig minded.

Der anbefales en længerevarende støtte i processen at komme igennem den mistede erhvervsidentitet, og finde nye erhvervsinteresser og muligheder."

Af journalen "Arbejdsevnemetoden" fra F. Kommune fremgår det bl.a.:

"**Helbredsmæssige forhold i relation til arbejdsmarkedet**

Helbred

24-04-03

Arbejdsbetinget skade af venstre arm. Viste sig første gang i 1997/1998 ved smerter i håndleddet. Det viste sig at være betændelse. Efterfølgende har der været foretaget 5 operationer i armen.

Operationerne har ikke givet noget resultat. S. kan ikke bruge armen og p.t. er hun heller ikke i stand til at bøje og strække fingrene.

Hun går med skinne på armen i døgnets 24 timer. For at sikre fuldstændig ro til armen.

På trods af dette bliver smerterne indimellem utålelige og S. er nødsaget til at få lagt gips på armen for at få ordentlig ro.

Smerterne er konstante …

Sagsbehandlers vurdering af ressourcer

23-05-03

S. er slidt op i sin ve. arm. Det er denne arm som hun har brugt til at skrive med i alle hendes år på arbejdsmarkedet. Hun har haft et meget belastende job som skilteskriver uden nogen form for afvekslende arbejdsstillinger.

Helbredet sætter nu så mange begrænsninger for S. i hendes hverdag, således at det ikke skønnes muligt at bringe hende tilbage på arbejdsmarkedet p.t. S. er en person som hvis det bliver hende muligt nok skal komme tilbage på arbejdsmarkedet.

Der har været foretaget utallige operationer i armen i håb om at bedre situationen. Dette er ikke lykkes. Egen læge beskriver behandlingsmulighederne som værende udtømte.

…

Samlet socialfaglig vurdering

23-05-03

S. har været i arbejdsprøvning på revacenter N. Desværre har hun været tilknyttet en konsulent som hun slet ikke kunne sammen med. S. har følt sig personligt chikaneret af konsulenten, og mener at rapporten fra arbejdsprøvningen ikke er korrekt. S. har udarbejdet en skrivelse med kommentarer, denne er vedlagt sagen.

Egen læge peger på, at alle behandlingsmuligheder er udtømte og at S. allerede er overbehandlet. Der kan ikke gøres mere for hende, det handler om at armen får fuldstændig ro i op til flere år i håb om at der så kan finde en bedring sted som kan gøre hverdagen udholdelig for S. Sker dette, vil det måske være muligt for S. at komme tilbage til arbejdsmarkedet i et job som i meget høj grad skåner hendes arm. P.T. er dette ikke muligt, hverken i form af revalidering eller fleksjob."

Speciallæge i almen medicin V.P. har udfyldt Generel Helbredsattest af 13/5 2003, hvoraf det bl.a. fremgår:

"4. Behandlingsmuligheder

Jeg tror næsten at jeg i dette tilfælde tør sige at pt. lægeligt set allerede er overbehandlet. Det vil kræve flere års aflastning af spec. ve. hånd - før man kan forvente

bedring (om nogensinde). Tilstanden kræver ro og tålmodighed - og ikke mere behandling!

5. Beskrivelse af funktionsevnen

Som ovenfor nævnt er funktionen af spec. ve. forarm og hånd næsten ikke eksisterende! Arb. som skilteskriver er usandsynligt også i fremtiden. - Ligeledes i andre erhverv hvor hun skal bruge sine hænder til noget funktionelt.

S. har jo en godt nok lidt ældre uddannelse indenfor handel & butik og man kan forestille sig at hun på et tidspunkt i fremtiden kan udnytte den el. trods alt bruge den til noget fornuftigt.

6. Prognose

Som nævnt vil der gå år - uden nogen form for belastning - før man kan forvente at hendes ve. arms funktion kan blive så god at den kan bruges alm. - Hvis den i det hele taget bliver det.

7. Forslag til socialmedicinske behandlingsmuligheder

Revalidering er eneste alternativ til pension. Det må i så fald være et arbejde hvor hun på ingen måde er nødt til at belaste armene."

Af sagens akter fremgår det endvidere, at F. Kommune bevilgede klageren førtidspension med virkning fra den 1/7 2003. Af bevillingen fremgår bl.a.:

"**Vurdering:**

Ud fra en samlet vurdering af de foreliggende oplysninger, anses for dokumenteret, at din arbejdsevne er varig nedsat i forhold til ethvert erhverv, og det skønnes ikke muligt at forbedre arbejdsevnen.

Du findes derfor ikke at have en arbejdsevne, der gør dig i stand til at varetage et lønnet arbejde med henblik på selvforsørgelse, hverken på ordinære eller særlige vilkår.

Ved afgørelsen er der særligt lagt vægt på, at det fremgår af generel helbredsattest fra din egen læge, at det vil kræve flere års aflastning før man muligvis kan forvente en bedring i tilstanden.
Behandlingsmulighederne skønnes på nuværende tidspunkt for værende udtømte.

Ved kontrol af sagen om 2 år, må du forvente en ny vurdering af sagen, således at kommunen vil søge at bringe dig tilbage på arbejdsmarkedet."

På baggrund af de indhentede oplysninger bevilgede selskabet midlertidig udbetaling af invaliderente og præmiefritagelse i perioderne 1/10 1999 til 1/3 2001 og 1/8 2002 til1/7 2004. I den mellemliggende periode havde klageren genoptaget sit arbejde, men hun måtte sygemelde sig igen.

Den 5/8 2003 modtog selskabet en skrivelse fra klageren, hvoraf det bl.a. fremgår:

"Undertegnede har siden d. 8/5-2002 gået sygemeldt, og har i den forbindelse, efter en 3 måneders karensperiode, modtaget erhvervsudygtighedsrente.
Der er nu gået et år, og som det ser ud for mig opfylder jeg nu betingelserne for, at få udbetalt min invalidesum.

Der står i 'vilkår for liv' nr. 8 stk. E: Invalideforsikringssummen er tegnet med en karenstid på 12 måneder.
Karenstidens begyndelse regnes fra det tidspunkt, hvor forsikrede opfylder betingelserne for udbetaling af forsikringsydelse ved erhvervsevnetab, jf. pkt. 8B.

Jeg er af den opfattelse, at jeg allerede opfylder disse betingelser og ser mig derfor nødsaget til, at forlange, at få denne invalidesum udbetalt.

Endvidere er jeg pr. 1/7-03 tildelt en førtidspension og kommer ikke på arbejdsmarkedet igen.
Derfor er min sygdom varig og der kan ikke være tvivl om dette."

I skrivelse af 30/10 2003 til klageren meddelte selskabet, at det havde vurderet, at hendes generelle erhvervsevne ikke var nedsat med mindst 2/3, og at tilstanden ikke skønnedes varig, hvorfor selskabet afviste at udbetale invalidesummen.

Klageren har herefter indbragt sagen for nævnet, hvor hun har gjort gældende, at hun opfylder betingelserne for udbetaling af invalidesum og invaliderente.

Klagerens advokat har efterfølgende i skrivelse af 30/9 2004 til nævnet anført følgende:

> "Det gøres yderligere gældende, at invalidesummen skal udbetales med tillæg af renter pr. d. 8. maj 2003, idet tilstanden på dette tidspunkt havde været uforandret i et år. Således udbetalte TopDanmark Livsforsikring erhvervsudygtighedsrente pr. d. 1. august 2002, idet tilstanden før denne dato var uforandret i 3 mdr. jf. forsikringsvilkårene."

Advokatens skrivelse var vedlagt kopi af erklæring af 26/9 2004 fra speciallæge V.P. og erklæring af 27/8 2004 fra overlæge/speciallæge J.-E.V. Af erklæringerne fremgår det, at V.P. og J.-E.V. stiller sig uforstående over for selskabets vurdering af klagerens erhvervsevnetab, idet begge mener, at den generelle erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3.

Selskabet har i skrivelse af 11/10 2004 til nævnet - ud fra en samlet vurdering af sagens oplysninger - fastholdt sin afgørelse. Selskabet har bl.a. henvist til, at selskabets vurdering af klagerens erhvervsevne sker uafhængig af det skøn, der foretages inden for det offentlige. Videre har selskabet henvist til, at de bevillinger, selskabet har foretaget, er sket på baggrund af en vurdering af det konkrete erhvervsevnetab, hvilket betyder, at selskabet har set på, hvordan den konkrete skade har påvirket klagerens evne til at udføre sit arbejde som skiltemaler. Selskabet har oplyst, at fastsættelsen af graden af erhvervsudygtigheden sker på grundlag af en lægelig vurdering (medicinsk betingelse) og oplysninger om, hvad klageren er i stand til at tjene, når erhvervsudygtigheden tages i betragtning (økonomisk betingelse). Selskabet har videre uddybende redegjort for forsikringsbetingelserne og fortolkningen heraf samt henvist til et internt notat fra selskabets tidligere lægekonsulent J.H., hvoraf det bl.a. fremgår, at lægekonsulenten ikke kan

se, at klageren ikke skulle kunne bestride et erhverv, som stiller beskedne krav til manuel funktion. Selskabet har bl.a. henvist til Ivan Sørensen - "Den private syge- og ulykkesforsikring", side 292 og 299. Endelig har selskabet bemærket, at klageren blev tilkendt førtidspension med kontrol efter 2 år, hvilket - ifølge selskabet - indikerer, at kommunen havde en kraftig formodning for, at klageren rent faktisk havde ressourcer i behold, hvorfor en senere genplacering på arbejdsmarkedet ikke kunne udelukkes.

Parterne har herefter ført en omfattende korrespondance.

Klagerens advokat har bl.a. henvist til, at klageren - på grund af sine gener - er blevet bevilget kommunalt tilskud til at installere servostyring i sin bil. Advokaten har videre vedlagt kopi af statusattest af 14/3 2005, der er udarbejdet af speciallæge V.P. Af statusattesten fremgår bl.a.:

> "1. Statusbedømmelse på grundlag af patientjournal m.v.
>
> A: …
>
> Hendes problemer i højre arm er tiltagende idet hun kun kan bruge denne …
>
> Der er således ingen bedring af pt.'s tilstand, snarere tværtimod! og ingen udsigt til bedring.
>
> B: Vurdering af helbredsforholdenes betydning for sagen …
>
> En fortsættelse af FP er den eneste realistiske mulighed."

Advokaten har tillige henvist til skrivelse af 16/3 2005 fra F. Kommune, hvoraf det bl.a. fremgår:

> "Når kommunen tilkender en førtidspension, er der sket den vurdering, at arbejdsevnen er **varigt nedsat i et hvert erhverv**."

Efterfølgende har selskabet tilbudt at indhente en ny speciallægeerklæring, hvilket klageren imidlertid har afvist. Selskabet har således - på det foreliggende grundlag - fastholdt sin afgørelse.

10. 64.743

"Almindelige forsikringsbetingelser" indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"**B Hvilke skader er dækket**

1. Forsikringen giver ret til præmiefritagelse og/eller forsikringsydelsen ved erhvervsevnetab, hvis forsikredes erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde bliver nedsat med 2/3 eller mere, jfr. punkterne D og E.
2. Fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed sker på grundlag af en lægelig vurdering og oplysninger om, hvad forsikrede er i stand til at tjene, når erhvervsudygtigheden tages i betragtning. Bedømmelse af indtægtsmulighederne sker under hensyntagen til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og de funktioner, der indgik i forsikredes tidligere virksomhed, idet arbejdsmulighederne skal bedømmes både inden for forsikredes eget fag, tidligere arbejdsområde og inden for beslægtede eller egnede erhverv. Bedømmelsen er med andre ord ikke begrænset til forsikredes hidtidige beskæftigelse.

   Herefter sker fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed ved en sammenligning af indtægtsmulighederne med en normal arbejdsindtægt for en person på samme alder med lignende uddannelse i samme egn."

Af dækningsoversigten fremgår bl.a.:

"**Udbetaling ved nedsat erhvervsevne**

Ved tab af erhvervsevnen med mindst 1/2, inden den 1.6.2030 udbetales en årlig rente.

Udgør erhvervsevnetabet mellem 1/2 og 2/3, udbetales det halve af den årlige rente.

Udgør erhvervsevnetabet mindst 2/3, udbetales hele den årlige rente.

Den årlige rente udgør 40 % af den årlige løn. Renten kommer til udbetaling, når erhvervsevnen har været nedsat ud over 3 måneder, og udbetales så længe erhvervsevnen er nedsat, dog længst til 1.6.2030.

Ved varig nedsættelse af erhvervsevnen med mindst 2/3 før den 1.6.2030, får De efter 1 år udbetalt en gruppeinvalidesum på 100.000 kr.

…

Præmiefritagelse

For renten ved erhvervsevnetab ydes der præmiefritagelse efter samme regler som for udbetaling af rente ved erhvervsevnetab."

Nævnet udtaler:
Nævnet finder efter sin gennemgang af sagen, at de lægelige oplysninger samt det om klagerens forhold i øvrigt oplyste ikke giver grundlag for at antage, at hendes generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad.

Derfor

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand